

УДК 336.71

Н.В. Зачосова

Східноєвропейський університет економіки та менеджменту, Черкаси

ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ КОМПАНІЙ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ

Процедура оцінки стану економічної безпеки компаній з управління активами (КУА) повинна мати ряд специфічних рис у порівнянні з подібними системами діагностики, які використовуються для підприємств, організацій, банківських установ та інших господарюючих суб'єктів, що зумовлено функціональними особливостями таких компаній, метою їх створення та завданнями, що виконуються ними у процесі діяльності. На даний момент ні вченими-теоретиками, ні спеціалістами-практиками не сформовано довшену методику, яка б за допомогою поетапного аналізу ряду показників фінансово-господарського стану КУА змогла дати оцінку рівню їх економічної безпеки. Для визначення міри захищеності ресурсів компаній від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх небезпек і загроз, працівники служб безпеки інвестиційних фінансових посередників адаптують методики, що апробовані на виробничих підприємствах або у кредитних установах. Проте навіть для одного типу суб'єктів господарювання механізми оцінювання рівня економічної безпеки дещо різняться. За відсутності єдиної універсальної та рекомендованої державними органами влади методологічної бази, постійно з'являються авторські методики, які суперечать одна одній. Не існує усталеної думки щодо того, як необхідно формувати висновок про рівень економічної безпеки: на основі певного визначеного переліку коефіцієнтів, що деталізують стан її структурних складових [1], чи шляхом розрахунку підсумкового інтегрального показника, що демонструватиме загальний рівень економічної безпеки у вигляді одного кількісного значення [2 – 4]. Спірним є питання і щодо того, яким чином кількісну величину стану економічної безпеки трансформувати у якісну оцінку, що стане інформаційною основою для прийняття управлінським персоналом рішень щодо векторів подальшої діяльності компанії у напрямку гарантування її належної рентабельності, фінансової стабільності та захищеності від явних та неявних ризиків. Крім того, серед вчених не існує єдності і щодо того, які етапи у процесі аналізу рівня економічної безпеки господарського суб'єкту потрібно проходити та у чому полягатимуть їх суть та значення.

Методика оцінювання рівня економічної безпеки КУА, розробка якої нині знаходиться лише на початковій стадії, повинна поєднати у собі теоретичні основи уже існуючих методик, що довели свою значимість і результативність при апробації у процесі діяльності підприємств і банків, та практичні

аспекти, характерні саме для компаній з управління активами, оскільки вони пов'язані із специфічними, притаманними лише їм ризиками та загрозами. У процесі формування індивідуальної методики оцінювання стану захищеності компанії від зовнішніх та внутрішніх негативних факторів, спеціалістами служб економічної безпеки КУА повинно бути вирішено ряд дискусійних питань:

1) вважати рівень економічної безпеки компанії одним із індикаторів процесу її діяльності чи надавати йому значення підсумкового показника оцінки її стану;

2) проводити діагностику в залежності від того, в якій мірі небезпеки загрожують кожному виду ресурсів компанії, чи аналізувати стан захищеності ресурсів компанії від усієї сукупності ризиків (здійснювати аналіз ризиків чи аналіз стану ресурсів КУА);

3) трансформувати кількісну оцінку показника економічної безпеки у якісну з урахуванням суб'єктивних думок експертів чи формувати власну кількісну шкалу з виділеними числовими інтервалами та присвоєнням ним якісних аналогів;

4) з якою частотою проводити оцінку рівня економічної безпеки – щорічно, після формування фінансової звітності, чи за наявності потреби, не визначаючи періодичність заздалегідь;

5) у якій формі надавати керівництву звіт про рівень економічної безпеки компанії – шляхом заповнення бланку встановленої форми звітності чи у вигляді рекомендацій;

6) формувати висновок про рівень економічної безпеки КУА на основі чітко визначеного переліку показників в залежності від їх відповідності встановленим нормативам чи розраховувати єдиний інтегральний показник шляхом присвоєння проміжним індикаторам вагових часток у ньому, відштовхуючись від їх значимості для нормальної діяльності компанії;

7) яким чином визначати норматив при оцінці рівня економічної безпеки – методом порівняння значень її стану з аналогічними показниками конкурентів та партнерів чи брати за основу такий рівень економічної безпеки, що у попередніх періодах гарантував КУА високий рівень рентабельності та фінансову стійкість.

Лише з урахуванням усіх перелічених аспектів стане можливою розробка життєздатної методики оцінки рівня економічної безпеки компаній з управління активами, що знайде у їх діяльності практичне застосування.

Список літератури

1. Бендигов М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития [Электронный ресурс] // Менеджмент в России и за рубежом. – 2000. – № 2. – Режим доступа до матеріалу: <http://www.dis.ru/library/manag/archive/2000/2/863.html>.
 2. Васильченко З.М., Васильченко І. П. Теоретична концепція оцінки економічної безпеки банку // Банківська справа. – 2006. – № 4. – С. 36-45.
 3. Різник Н. С., Воробйова І. А. Оцінка та шляхи забезпечення економічної безпеки банку [Електронний ресурс] // Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. – № 5 (20). – Луцьк, 2008. – 368 с. – Режим доступу до матеріалу – <http://www.nbu.gov.ua/portal>.
 4. Різник Н. С. Теоретичні засади оцінки економічної безпеки банку // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства: Економічні науки. – Х.: ХНТУСГ, 2007. – Вип. 66. – С. 118-123.
-